

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО ЗА ПЕРИОДА 16 ЯНУАРИ – 10 ЮНИ 2025 Г.

Настоящият отчет включва изпълнените дейности и постигнатия напредък по основните политики на Министерството на здравеопазването, които са насочени към подобряване здравето на гражданите с приоритет опазване на майчиното и детско здраве, както и повишаване ефективността и организацията на системата на здравеопазването. Реализираните мерки са в областта на промоцията и превенцията, подобряване достъпа и качеството на медицинското обслужване, осигуряване на лекарствени продукти и ваксини, повече възможности за професионално развитие на медицинските специалисти и електронизация на здравеопазването.

I. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ЛЕЧЕБНИТЕ ДЕЙНОСТИ

➤ Подобряване на майчиното и детското здравеопазване

Продължиха усилията за деинституционализация на грижата за децата с увреждания. Към 31.05.2025 г. всички деца от Домът за медико-социални грижи за деца – Стара Загора са изведени. Предстои изготвяне на проект на Постановление на Министерския съвет за закриване на ДМСГД - Стара Загора и разширяване на капацитета на Центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ) в град Стара Загора.

С цел осигуряване на ранна диагностика и своевременно лечение на новородените и превенция от усложненията и във връзка с въвеждането на новите скринингови изследвания на всички новородени за муковисцидоза, спинална мускулна атрофия и тежки комбинирани имунни дефицити, бе стартирана процедура за възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител/и за доставка на китове, реактиви и консумативи. Предстои издаване на решение за избор на изпълнител/и по съответните обособени позиции и сключване на договори с избраните изпълнители.

Обезпечено е и изпълнението на договорите за извършване на доставка на необходимите диагностикуми за генетичните лаборатории и осигуряване на непрекъснатост на задължителните масови скринингови програми на новородените и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на бременни жени, вкл. логистична и координационна дейност. В тази връзка бе проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка.

Осигурено е финансиране на дейността на 31 Здравно-консултативни центъра, предоставящи дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване за деца и бременни – медицински консултации, консултации от психолог и социален работник, извършване на неонатален слухов скрининг и на биохимичен скрининг за бременни.

➤ Реформа в областта на медицинската експертиза

Основен акцент в последните промени в Наредбата за медицинската експертиза, бе да се осигурят условия за съкращаване на срока за произнасяне на органите на медицинската експертиза. В резултат на провеждания от страна на РЗИ и МЗ активен контрол и мониторинг на дейността на териториалните експертни лекарски комисии в цялата страна, просрочените експертни решения на ТЕЛК намаляха до под 10 000 към 01.06.2025 г., при над 35 000 към 01.06.2024 г. Това доведе и до намаляване на огромния обем жалби и сигнали на граждани, свързани с дейността на органите на медицинската експертиза, което от своя страна намали и натиска върху институциите, осъществяващи контрол.

➤ Психично здраве

Продължава изпълнението на мерките, заложи в Националната стратегия за психично здраве на гражданите на Република България 2021-2030. Националният съвет по психично здраве проведе две заседания за мониториране на изпълнението на дейностите по Стратегията.

В процес на разработване са нормативни промени в областта на психичното здраве.

От м. март 2025 г. поэтапно стартира изпълнението на строително-монтажните работи за реновиране и подобряване на битовите условия в 18 лечебни заведения за лечение на лица с психични заболявания. Дейностите са в изпълнение на инвестиция С12.13 „Модернизация на психиатричната помощ“ от Националния план за възстановяване и устойчивост.

Прието е Постановление № 45 на Министерският съвет от 2 май 2025 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2025 г. Средствата са за увеличение на нивото на средната брутна работна заплата на персонала в държавните психиатрични болници, считано от 1 май 2025 г., както и за подобряване на материалната база и условията за лечение на лицата, настанени в психиатричните болници.

Предвидени са и допълнителни средства за диагностика и стационарно лечение на пациенти с психични заболявания. Със средствата ще се увеличат стойностите, които

Министерството на здравеопазването заплаща за осигуряване на стационарно лечение на пациенти с психични заболявания за проведен леглоден в психиатричните структури, като в рамките на тези средства ще се увеличи и коефициентът на тежест при определяне на субсидията за лечение на деца с психични заболявания.

Съвместно с Министерство на финансите, е изготвен проект на Наредба за ограничаване на рисково поведение при онлайн залагания, съгласно изискванията на чл. 10ж от Закона за хазарта. Предвиденото въвеждане на ограничения в играта на хазартни игри онлайн се обуславя от необходимостта от защита на потребителите, предотвратяване на хазартната зависимост и минимизиране на рисковете, свързани с прекомерното участие в хазартни игри.

➤ Образование и квалификация

Оптимизиран е процесът на обучение за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. За целта е приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, с която са актуализирани и оптимизирани различни аспекти от процеса на специализация и е въведена нова специалност (Регулация и осигуряване на медицинските изделия).

Утвърдени са две рамкови учебни програми за обучение за придобиване на специалност. За пет лечебни заведения се провежда процедура за определянето им за университетски болници.

В резултат на усилията на Министерството на здравеопазването специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ станаха защитени специалности, като студентите по тях ще бъдат освободени от такси в държавните висши училища.

Предприети са активни действия за насърчаване придобиването на специалност „Педиатрични здравни грижи“ от медицинските сестри.

Министерството на здравеопазването предложи на Министерството на образованието и науката за следващата учебна 2025/2026 г. да бъдат утвърдени 1 200 места за студенти – медицински сестри.

Във връзка с политиките за осигуряване на медицински специалисти в отчетния период Комисията за признаване на професионална квалификация по регулирана медицинска професия и/или на специалност в системата на здравеопазването е разгледала 108 бр. подадени заявления за признаване на професионална квалификация/специалност, придобита в чужбина и 12 бр. подадени заявления за допускане до изпит по чл. 186, ал. 3, т. 3 от Закона за здравето.

➤ **Ключови нормативни промени**

Издадена е Наредба за изменение и допълнение на **Наредба № 9 от 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса**, с което в пакета от здравни дейности са включени медико-диагностични изследвания, чрез които се осигуряват допълнителни възможности за диагностика и лечение. В извънболничната медицинска помощ вече може да се извършват медико-диагностични изследвания, които са много важни за оценката на бъбречната функция и за ранното откриване на хронично бъбречно увреждане. С цел подобряване на профилактиката на рак на маточната шийка, в пакета е включено и провеждането на течено-базирано цитологично изследване на материал от шийката на матката.

Новите дейности са отразени и в **Наредба № 8 от 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията**, като са осигурени допълнителни възможности за ранно откриване на бъбречно заболяване при здрави лица в рамките на профилактичните изследвания и на диспансерно наблюдение и лечение при рискови за бъбречно увреждане групи лица с диабет и артериална хипертония. В профилактичните прегледи на жени на възраст 30-40 години е включено течено-базираното цитологично изследване на материал от шийката на матката, което има съществен принос за подобряване нивото на профилактика и навременната диагностика на HPV-свързаните ракови заболявания.

Приети са изменения в **Наредба № 3 от 2019 г. за медицинските дейности, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които МЗ субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране**. Допълнен е критерият за определяне срока за произнасяне на ТЕЛК. Предвидени са допълнителни средства за увеличение на стойността на субсидиите за стационарното лечение на пациенти с психични заболявания. Оптимизирани са изискванията към лечебните заведения, които осъществяват дейности, свързани със стационарно лечение и амбулаторно проследяване на пациенти с ХИВ/СПИН.

Приет е Правилник за допълнение на **Правилника за устройството и дейността на центровете за трансфузионна хематология**. Промените целят да се сведе до минимум бракуването на кръв и кръвни съставки. Осигурява се нормалното движение на кръв и кръвни съставки между центровете по трансфузионна хематология. Създават се предпоставки за облекчаване кръводарителите по отношение възможността да даряват кръв.

Изготвен е проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации**, с който се транспонира Директива (ЕС) 2024/505 на

Европейския парламент и на Съвета от 7 февруари 2024, касаеща признаването на професионалните квалификации на медицински сестри с общ профил, преминали обучение в Румъния. Законопроектът е публикуван на 23.05.2025 г. за обществено обсъждане и е изпратен за междуведомствено съгласуване.

Изготвен проект на **Закон за изменение и допълнение на Закона за трансплантация на органи, тъкани и клетки**. Законопроектът отразява промени, произтичащи от изграждането на електронното здравеопазване у нас. Промените предвиждат въвеждане на електронен документ – декларацията за отразяване на несъгласие за вземане на органи, тъкани и клетки. Чрез тези промени всеки български гражданин ще може директно да изрази волята си по електронен път. В допълнение, са предприети действия за финансово обезпечаване на разходите за 2025 г., свързани с изпълнението на Националната програма за насърчаване на донорството и подпомагане на трансплантациите в Република България (2024-2028). Бюджетът, в размер на 1 800 000 лв., е разпределен за дейности, свързани с ефективното управление и координация на процесите за насърчаване на донорството и развитие на трансплантацията и провеждане на обучения за повишаване квалификацията на медицинските специалисти.

Към настоящия момент **се разработват 18 проекта на наредби за утвърждаване на медицински стандарти** по съответните медицински специалности.

Разработен е **проект на Наредба за медицинската помощ от разстояние**.

С цел осигуряване на по-добър достъп до профилактични дейности на населението, живеещо в труднодостъпни и отдалечени райони на страната, е изготвен проект на Наредба за допълнение на **Наредба № 49 от 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи**.

➤ **Спешна медицинска помощ**

Продължиха действията по разширяване обхвата на дейност на Центъра за спешна медицинска помощ по въздуха (ЦСМПВ). През периода бяха приети **още 2 (два) хеликоптера** за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха. Беше разкрита, изцяло оборудвана и въведена в пълна оперативна готовност втора база с хеликоптер за нуждите на ЦСМПВ в гр. Сливен.

Продължи и доставката **на линейки с висока проходимост**, необходими за нуждите на ЦСМП Благоевград, Бургас, Разград и Смолян.

В изпълнение на Решение на Народното събрание, в Националния център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ „проф. д-р Милан

Миланов“ и Националният център по общественото здраве и анализи продължиха организиранияте тематични обучения за изпълнителите на медицинска помощ и ръководителите на структури в системата на здравеопазването с оглед предотвратяване и противодействие на насилието над медицинските специалисти.

II. ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ

➤ В областта на **промоцията на детското здраве и осигуряване здравословното хранене на децата** са предприети следните мерки:

✓ Изготвен е **проект на Наредба за здравословно хранене на учениците**, с цел да се осигури възможност за постигане на здравословно и адекватно хранене, съответстващо на физиологичните потребности на учениците.

✓ Изготвен е **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях**, публикуван за обществено обсъждане. Ще отпадне изискването за представяне на медицинска бележка за липса на контакт със заразно болен, с което ще се намали броя на посещенията на родителите при общопрактикуващия лекар на детето.

✓ Стартираха дейностите по изготвяне на **проект на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести (НПХНБ) 2026-2030 г.**

✓ Стартираха дейностите по изготвяне на **проект на Национална програма за профилактика на ораните заболявания при деца 0-18 години в Република България 2026-2030 г.**

✓ Обнародвана в Държавен вестник брой бр. 32 от 15.04.2025 г. е **Наредба № Н-1 от 7.04.2025 г. за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на сексуално предавани инфекции** с актуални условия и ред за провеждане в страната на диагностика, профилактика и контрол на сифилис, гонорея, уrogenитална хламидийна инфекция, както и свързания с това надзор на заболяванията, в т.ч. ред и начин на регистрация и докладване на заболяелите.

✓ Изготвен е **проект на Правилник за устройството и дейността на Националния център по заразни и паразитни болести**, във връзка с необходимостта от привеждането в съответствие с настъпилите през последните години промени в нормативната уредба.

✓ Изготвени са **проект на Наредба за реда и условията за провеждане на диагностика, профилактика и контрол на туберкулоза** и **проект на Наредба за**

условията и реда за изследване, съобщаване и отчет на заразеност с вируса на синдрома на придобитата имунна недостатъчност, с оглед необходимостта от осъвременяване на методите за лабораторна диагностика на посочените заболявания, както и реда на тяхното докладване в страната и към ЕС.

✓ Изготвен е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации, чиято цел е своевременно и качествено извършване на дейностите по наблюдение и обработка в местата, обект на регулиране.

✓ Стартираха дейностите по изготвяне на проект на Национална програма за превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България за периода 2026-2030 г.

✓ Стартираха дейностите по изготвяне на проект на Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България за периода 2026 - 2030 г.

✓ Стартираха дейностите по изготвяне на проект на Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2026-2030 г.

➤ В областта на ограничаване на вътреболничните инфекции и антимикробната резистентност:

✓ Подготвя се проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 за реда за организацията на профилактиката и контрола на вътреболничните инфекции, с която ще се осигури намаляване на престоя в болнично заведение, разходите за здравни грижи и намаляване на усложненията.

✓ Продължи работата по проект на Национална програма за действие срещу антимикробната резистентност, 2024-2027 г.

➤ В областта на профилактиката на социално значими заболявания:

✓ С Решение № 223 от 09.04.2025 г. на Министерския съвет е приета Национална програма за първична профилактика на ракови заболявания, причинени от човешки папилома вируси (HPV), 2025-2030 г.

Чрез програмата се продължава въведената в страната от 12 г. практика за осигуряване на безплатни препоръчителни имунизации за лица от целевата група, чрез закупуването с публични средства на ваксини срещу човешки папилома вируси (HPV) и заплащане на дейността по тяхното прилагане на изпълнителите (медицински специалисти), като за първи път се създаде възможност за **безплатен достъп до HPV**

вакцинация и за момчета. Предстои стартиране на дейностите по вакцинация през следващите седмици.

✓ Проведено е обществено обсъждане на **проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 за имунизациите в Република България**, с който се създава възможност за осигуряване на безплатни имунизации за определени групи от населението в повишен риск от дадено ваксинопредотвратимо заболяване (целови имунизации). С проекта на наредба предстои и въвеждането в страната на електронна система за разпределяне, заявяване, прилагане и отчитане на извършени имунизации и реимунизации, което да улесни дейността на медицинските специалисти при изготвяне на годишни планове и периодични отчети.

✓ Проведена е кръгла маса за ползите от ваксините, на която политическа подкрепа бе заявена от председателя на Народното събрание и от председателя на Комисията по здравеопазването в НС относно националната имунизационна политика, обсъдени бяха възможности за разширяване на имунизационния календар, чрез включване на нови ваксини.

✓ Бяха одобрени две скринингови кампании - **Скринингова кампания за рак на маточната шийка 2025 – 2030 г. и Скринингова кампания за рак на дебелото черво 2025 – 2030 г.**, в изпълнение на Националния план за борба с рака в Република България 2027.

➤ **В областта на държавния здравен контрол:**

✓ Изготвено е Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2025 г.

✓ Изготвен е **проект на Наредба за здравните изисквания към плажовете**, с която ще бъдат уредени, както здравните-хигиенните изискванията към плажовете и местата за къпане и конкретните задължения на отговорните лица, така и на правомощията и задълженията на контролните органи.

III. ЛЕКАРСТВЕНА ПОЛИТИКА

➤ **Осигуряване на достъп до лекарствени продукти**

С цел осигуряване на достатъчни количества на аптекния пазар в страната от **инсулини** и други понижаващи кръвната захар лекарства, както и антибактериални лекарствени продукти с лекарствени форми за приложение при деца, за които са налице данни за нерегулярни доставки, забавяне или отказ от търговците на едро, се изготвят

ежемесечни анализи. На основание резултатите от анализа се взема решение за издаване на заповед за забрана износа на горепосочените фармакологични групи лекарствени продукти за съответен период.

Проведена е процедура по Закона за обществените поръчки с предмет: **„Сключване на рамково споразумение за доставка на лекарствени продукти за нуждите на лечебните заведения за период от две години“**, с 6 обособени позиции, на обща стойност 3 066 842 903,28 лв. с вкл. ДДС, включваща всички лекарствени продукти, заплащани от НЗОК извън стойността на оказваните медицински услуги. Предстои издаване на решение за определяне на изпълнители. С финализиране на настоящата, обявена от ЦОПСЗ процедура, се очаква да се постигне справедлива цена на лекарствените продукти за лечение на онкологични заболявания, която НЗОК ще заплаща на всички лечебни заведения за болнична помощ, сключили договор с НЗОК за провеждане на лечение на злокачествени заболявания по клинични пътеки и амбулаторни процедури.

В изпълнение на задължението на Министерство на здравеопазването (МЗ) да **осигурява лекарствени продукти за лечение на заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване**, по реда на Наредба № 34 от 25 ноември 25.11.2005г. за реда за заплащане от държавния бюджет на лечението на българските граждани за заболявания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, се провеждат процедури по реда на Закона за обществените поръчки, като част от дейностите са в етап на разглеждане на постъпилите оферти, а за други – предстои сключване на договори с избраните изпълнители. **Подобряване на организацията и взаимодействието между институциите, участващи в процеса по предписване, отпускане и заплащане на лекарствените продукти и медицинските изделия**

Изготвен и публикуван за обществено обсъждане е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за медицинските изделия. Към момента е в процес на обсъждане на постъпилите бележки и предложения. Предложеният проект на ЗИД на ЗМИ е изготвен във връзка с членството на Република България в Европейския съюз и мерките, заложи в съответния план за действие, както следва:

Изготвен и публикуван за обществено обсъждане е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 28 от 2008 г. за устройството, реда и организацията на работата на аптеките и номенклатурата на лекарствените продукти. С предложените промени в проекта се цели минимизиране на риска при продажбата на лекарствени продукти чрез автомати, гарантиране на безопасността на пациентите и намаляване на риска от неправилна или прекомерна употреба на определени лекарствени продукти.

Изготвен и публикуван за обществено обсъждане е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК. Очакваните резултати от приемане на проекта на Наредба относно разпоредбите, касаещи лекарствените продукти, заплащани напълно или частично от НЗОК е гарантиране бърз и безпрепятствен достъп на пациентите.

Публикуван за обществено обсъждане е проект на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти.

Предстои обнародване в Държавен вестник на Наредба за допълнение на Наредба № 7 от 2015 г. за критериите за определяне на заболяванията, за чието домашно лечение Националната здравноосигурителна каса заплаща напълно или частично лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели. Целта на предложения проект е да бъдат създадени критерии, на които да отговарят горепосочените заболявания, за да могат да се предприемат последващи действия от държавните институции и така да се реализира заплащането на лекарствените продукти за деца до 7-годишна възраст.

Публикуван за обществено обсъждане е проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 2021 г. за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат.

Издадена е Наредба за реда за класифициране на растенията и веществата като наркотични.

Публикуван за обществено обсъждане е проект на нова Национална стратегия за борба с наркотиците за периода 2025-2029 г. и План за дейности за изпълнение на Националната стратегия.

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите. Част от промените включват прецизиране на разпоредбата, касаеща забраната за реклама на наркотични вещества с цел обхващане на всички хипотези на реклама.

IV. НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ.

✓ **Изпълнение на Националния план за възстановяване и устойчивост.**

Бяха изготвени следните стратегически документи, свързани с изпълнението на ангажиментите, поети от Министерството на здравеопазването:

✓ Национална стратегия за гериатрична грижа и остаряване в добро здраве 2030 и план за действие за изпълнение на стратегията. Стратегията е в процес на подготовка за съгласуване по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

✓ Национален план за развитие на широкообхватен пренатален и неонатален скрининг и скрининг на социално значимите заболявания 2027. Планът е в процедура на съгласуване по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

✓ Национална стратегия за подобряване на достъпността и капацитета на първичната извънболнична медицинска помощ и осигуряване на балансирано териториално разпределение на медицинската помощ и здравните грижи в Република България 2021—2027 г. и план за действие за изпълнение на стратегията.

✓ В изпълнение на **6 инвестиции по НПВУ** г., са извършени следните дейности:

• *Инвестиция C12.II “Модернизиране на лечебни заведения”*

По Компонент „Модернизиране на системата за диагностика и лечение на онкологични заболявания в страната“, е проведена на обществена поръчка и са сключени договори за доставка на медицинско оборудване (линейни ускорители, циклотронни комплекси, PET скенер).

По Компонент „Модернизиране на системата за педиатрични грижи в страната“, са предвидени три процедури за възлагане на обществени поръчки, като по една от тях предстои сключването на договори с избраните изпълнители, една е в етап разглеждане на постъпилите оферти, а трета предстои да бъде обявена в най-кратки срокове. *Инвестиция C12.I2 „Центрове за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания“*

Проведена е обществена поръчка и са сключени договори за доставка на медицинско оборудване (ангиографи, ехографи и др.). Подготвят се и се обявяват обществени поръчки и за извършването на строително-монтажни работи (СМР) на 6-те центъра за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдови заболявания.

• *Инвестиция C12.I3 „Модернизация на психиатричната помощ“*

В резултат на проведена процедура по реда на ЗОП за избор на изпълнители за извършване на СМР, бяха сключени договори за всички 18 лечебни заведения за психиатрична помощ, включени в инвестицията. От м. март 2025 г. поетапно стартира изпълнението на строително-монтажните работи в обектите на интервенция.

• *Инвестиция C12.I4 „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“*

В съответствие със сключените договори за проектиране и изграждане на оперативни бази, са представени и одобрени идейните проекти за следните обекти: Летище, с. Буховци, област Търговище; Летище, с. Габровница, гр. Монтана; Летище, гр. Сливен.

• *Инвестиция C12.I5 „Национална цифрова платформа за медицинска диагностика“*

В отчетния период е сключен договор с предмет: „Разработване и внедряване на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика и реализиране на хардуерната структура за работата на Националната цифрова платформа за медицинска диагностика“ и са стартирали дейностите по изпълнението му.

• *Инвестиция C12.I7 „Развитие на амбулаторните грижи“*

В процес на финализиране са насоки за кандидатстване от крайните получатели по инвестицията, включващи критерии за подбор на амбулатории и методология за приоритизиран подбор на населените места, в които да бъдат разкрити амбулатории за извънболнична помощ.

➤ **Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.**

• Проект BG16RFOP0014001-0001 ”Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ” е удължен до 31.07.2025 г. През отчетния период продължава извършването на строително-ремонтни работи в обектите на спешната медицинска помощ в страната, а в 10 обекта изпълнението на СМР са приключи и същите бяха въведени в експлоатация.

• Проект BG16RFOP001-9.001-0002 „Укрепване капацитета на болничната мрежа за реакция при кризи“ е удължен до 31.07.2025 г. През отчетния период продължи процеса по лицензиране на доставените преносими рентгенови устройства.

• Проект BG16RFOP001-9.001-0001 „Подкрепа за структурите на извънболнична медицинска помощ и центровете за трансфузионна хематология за справяне с кризи“ е удължен до 30.06.2025 г. Предвидените по проекта медицинска апаратура и оборудване

са доставени в 47-те структури за извънболничната помощ и центровете за трансфузионна хематология, обхванати в проекта. Продължават лицензионните процедури за част от доставените преносими рентгенови апарати тип „Кугел“.

- 2 проекта „Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания”, удължени съответно до 31.07.2025 г. и до 23.07.2025 г. В периода беше подготвена документация за възлагане на обществена поръчка за проектиране и авторски надзор на 19 центъра за деца с увреждания.

➤ Продължава изпълнението на два проекта по **Програма „Развитие на човешките ресурси” 2021-2027 г.:**

- проект BG05SFPR002-1.007-0001 „Специализация в здравеопазването +”, с бюджет 5 млн. лева. Изплащани са такси за теоретично и практическо обучение за оставащото време от специализацията според индивидуалния учебен план на всеки специализант и е предоставяна стипендия в размер на две минимални работни заплати на лица без доходи.

- проект BG05SFPR002-1.014-0001 „Насърчаване на специализацията по специалности и в области с недостиг на специалисти“, с бюджет 15 млн. лева. През отчетния период е проведена втората процедура за подбор на специализанти. До настоящия момент са сключени 174 договора, така че 138 специализанти – лекари и лекари по дентална медицина и 36 специализанти – медицински сестри и акушерки, получават финансов стимул чрез проекта, в размер на 2,5 минимални работни заплати месечно, в допълнение към доходите си.

➤ През отчетния период по **Швейцарско-българската програма за сътрудничество**, на 23.04.2025 г., е подписано споразумение за изпълнение на мярка за подкрепа между Федералния съвет на Конфедерация Швейцария и Националното координационно звено към Администрацията на Министерския съвет на Република България. Със Споразумението се дава началото на изпълнението на Програма „Профилактика и укрепване на здравето“ от страна на МЗ в качеството му на Програмен компонентен оператор. Целта на Програмата е повишаване на здравната грамотност сред децата и юношите, включени в програмата чрез подобрена среда и условия за здравословен избор и позитивно личностно развитие, с планиран бюджет в размер на 8 235 294 лв.

➤ Проведена е обществена поръчка и са доставени три от предвидените решения за киберсигурност в изпълнение на проект „Повишаване на капацитета за реагиране при инциденти, засягащи информационната и комуникационна сигурност в сектор

„Здравеопазване“ по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” 2021-2027 г.

V. ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

➤ Продължава изпълнението на дейностите по сключения през 2024 г. договор с Националния системен интегратор с предмет „Надграждане и внедряване на допълнителни функционалности на Националната здравноинформационна система (НЗИС) – Фаза 4 и извършване на гаранционна поддръжка“. Към настоящият момент успешно са завършени следните по-важни дейности:

- **Осигуряване на достъп до електронните здравни записи (ЕЗЗ)** от страна на общопрактикуващите лекари (ОПЛ) и лекарските консултативни комисии (ЛКК) по определени правила. През 2025 г. се предвижда да бъде предоставен достъп и на лекари специалисти, лечебни заведения за болнична помощ, екипи за спешна помощ и други.

- **Надградено е мобилното приложение eRx** с функционалности, които позволяват на медицинските специалисти да предписват рецепти за лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества. Предоставена е и възможност да се създават шаблони за рецепти, както и видима история на рецептите за по-бърза и лесна работа при издаване на бъдещи рецепти.

- **Надграждане на системата за разпределяне на биопродукти**

Националната здравно-информационна система (НЗИС) е надградена, като в процеса на разпределение на биопродукти активно участват и търговците на едро, които разпределят ваксини по национални програми. Създадена е интегрирана API комуникация с търговците на едро за проследяване в реално време движението на ваксините и отчитането им към Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Допълнително са разработени електронни отчети за регионалните здравни инспекции (РЗИ), както и справки за наличности и приложени имунизации, достъпни за общопрактикуващи лекари (ОПЛ), родилни отделения и имунизационни кабинети. До края на лятото предстои стартирането на електронни отчети за подлежащи и обхванати пациенти, които напълно ще заменят хартиените отчети.

- **Контрол на наличности и партии на ваксини в реално време**

От лятото на 2025 г. НЗИС вече ще извършва детайлен контрол на ваксините по партидни номера и наличности в лечебните заведения и медицинските практики. В реално време се проследяват и срокът на годност и количествата от всички регистрирани електронно ваксини.

• **Надградено е мобилното приложение eЗдраве и my.his.bg с модул „Протоколи“**

Потребителите могат да проверят статуса на всички протоколи за скъпоструващи лекарства в различни категории, като 'Активни', 'Неактивни' и други.

Считано от 01.06.2025 г. бе осигурен контрол в реално време през НЗИС при предписване и отпускане на лекарствени продукти заплащани от НЗОК. Системата обработва в реално време на ден повече 500 000 заявки.

VI. ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТ НА СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

В периода от 16 януари 2025 г. до момента се извършва адекватно финансиране на системата на здравеопазването за изпълнение на държавната политика за защита и опазване живота и здравето на гражданите, както следва:

➤ Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., приет през месец март 2025 г. по бюджета на Министерството на здравеопазването са осигурени допълнителни средства спрямо 2024 г. за:

- увеличение на разходите за персонал в съответствие с възприетата политика по доходите, считано от 1 януари 2025 г.;

- осигуряване в годишен размер на увеличените възнаграждения на персонала в системата на Министерството на здравеопазването за преодоляване на диспропорции във възнагражденията на персонала в бюджетните организации, включително за увеличаване на възнагражденията на персонала, съгласно механизма, определен с ПМС № 79 от 03.04.2024 г.;

- увеличение на разходите за персонал с ефекта от промяната на минималната работна заплата от 933 на 1 077 лв. от 01.01.2025 г.;

- компенсиране на новия размер на максималния осигурителен доход за всички осигурени лица от 3 750 лв. на 4 130 лв., считано от 01.04.2025 г.;

- компенсиране на новия размер на минималната основна заплата за най-ниската академична длъжност и на лицата по чл. 53, ал. 1 от ЗВО в държавните висши училища и научните организации в целогодишен размер;

- осигуряване на средства за дейността на новосъздадения Районен център по трансфузионна хематология – Бургас;

- увеличение на разходите за придобиване на специалност в системата на здравеопазването с ефекта от промяната на МРЗ от 933 на 1 077 лв. от 01.01.2025 г.;

- финансиране на превенцията, лечението и терапията на хазартна зависимост на лица по чл. 10а, ал. 5 от Закона за хазарта;
 - поддръжка на информационната система за регистриране и проследяване на спешни състояния;
 - субсидии за лечебни заведения за дейности по медицинска експертиза, във връзка с промяна в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи; дейности по чл. 106 б, ал. 1 от Закона за лечебните заведения;
 - увеличаване на субсидиите за дейности по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве;
 - капиталови разходи.
- В областта на опазване на общественото здраве са осигурени средства за закупуване на ваксини за задължителни имунизации и реимунизации по Имунизационния календар на Република България за 2025 г.
 - В областта на лечебните дейности е осигурено финансирането на дейности по асистирана репродукция при лица с безплодие, субсидии за лечебни заведения за болнична помощ за дейностите извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и извършване на трансплантации, лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето.
 - В областта на лекарствените продукти и медицинските изделия е осигурено финансиране за осигуряване на лекарствени продукти и медицински изделия по реда на Наредба № 34/2005 г. във връзка с ежегодното увеличаване на броя регистрирани пациенти с ХИВ, включването на терапия с еднотаблетен режим и актуализирана договорена цена на лекарствените продукти, както и за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.
 - Извърши се и компенсиране на разходите за отглеждане, възпитание и обучение на деца, които не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в държавни и общински детски градини.

VII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

- Министерство на здравеопазването взе проактивно участие в преговорите по проекти на **законодателни и незаконодателни актове на ЕС**, което осигури защита на националните компетенции и интереси в областта на здравеопазването по

направления като лекарствена политика (ревизия на фармацевтичното законодателството на ЕС и проект на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на рамка за засилване на наличността и сигурността на доставките на критични лекарствени продукти, както и на наличността и достъпността на лекарствени продукти от взаимен интерес, и за изменение на Регламент (ЕС) 2024/795), опазване на общественото и психичното здраве (заключения на Съвета относно насърчаването и защитата на психичното здраве на децата и юношите в цифровата ера) и др.

➤ България взе участие в неформалното заседание на Съвета на здравните министри, проведено в рамките на Полското председателство.

➤ По отношение на **кандидатурата за членство на България в ОИСР** успешно бе проведена техническа мисия на екип на ОИСР през м. март 2025 г. в България, както и своевременно координирани и организирани:

-провеждането на кръгла маса на тема здравна грамотност;

-участието в заседание на Комитета по здравеопазване на ОИСР, който ще извърши същинския технически преглед/изслушване на страната ни на 26-27 юни т.г. за постиженията на здравната ни система.

➤ България се представи успешно в **156-тата сесия на Изпълнителния съвет (ИС) на Световна здравна организация (3-11 февруари), 78-та сесия на Световна здравна асамблея (19-27 май) и 157-то заседание на Изпълнителния съвет на СЗО (28-29 май), Женева, Швейцария.** В качеството си на член на ИС на СЗО, България бе избрана и в Постоянния комитет по превенция, подготовка и реакция при извънредни здравни ситуации (SCHEPPR). **Участието ни в тези форуми бе много активно, затвърждаващо репутацията на страната ни като конструктивен и надежден партньор на СЗО,** работещ за повишаване на ефективността на организацията в условия на ресурсни ограничения, като същевременно даваше ясен сигнал, че **страната ни, паралелно с това, отстоява националните червени линии и приоритети, които са водещи в участията на националната ни делегация.**

➤ **Участие в Тринадесета и Тринадесета Възобновената сесия на Междуправителствения орган по преговорите за разработване на конвенция, споразумение или друг международен инструмент на СЗО за предотвратяване, готовност и реагиране при пандемия,** като в рамките на последната бяха приключени преговорите. Успех за България бяха формулировките, свързани с правата на човека; трансфера на технологии и споделянето на ноу-хау; формулиране на резерви. **Въпреки ограничения човешки ресурс в ПП-Женева и столицата за осигуряване на**

участието на България в продължилния повече от три години преговорен процес, страната ни постигна добри резултати, отстоявайки националните позиции и показва дипломатически умения, здравна експертиза и конструктивно отношение към общите европейски позиции, както и като цяло - подкрепя за инициативата на ЕС. В рамките на 78-та сесия на СЗА, съобразно одобрената позиция с Протоколно извлечение № 20/14 май 2025 г. от заседание на Министерския съвет и отчитайки червените национални линии България гласува „въздържал се“ при приемането на текста на проекта.

➤ **Изпълнява се Двугодишното споразумение за сътрудничество между Министерството на здравеопазването на Република България и Регионалния офис на СЗО за Европа 2024-2025 г.** като чрез дейностите, включени в споразумението СЗО ще подкрепи с консултативна и техническа помощ стратегическите усилия на България в редица области, като: насърчаване на универсалното здравно покритие през целия живот: майчино и детско здраве; трансформация на услугите за психично здраве; оптимизиране на финансирането на здравеопазването; медицински специалисти в здравеопазването; готовност за извънредни здравни ситуации и пандемии и др.

➤ **В рамките на българското председателство на Здравната мрежа на страните от Югоизточна Европа (ЗМЮИЕ), на 10 април 2025 г., в гр. София бе проведена среща по цифрово здравеопазване на тема „е-Здраве“, под наслов „Към универсално здравно покритие – да дадем на здравеопазването е-Шанс“. Всяка държава членка на ЗМЮИЕ представи своите иновации по темата.**